

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2025-12-17
Besvaras senast
2026-01-02

Till klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari (L)

2025/26:338 Vandringsvägar för svagsimmande arter

Den nationella omprövningen av vattenkraften syftar till att uppnå moderna miljövillkor samtidigt som vattenkraftens centrala roll i elsystemet värnas. Vattenkraften är avgörande för Sveriges energiförsörjning, inte minst som reglerkraft i ett alltmer väderberoende elsystem. Det är därför av stor vikt att omprövningarna genomförs med rimliga och proportionerliga krav, där miljönytta, energinytta och kostnader vägs mot varandra.

I detta arbete har det framkommit att krav på fiskvandringsvägar i vissa fall utformas med hänsyn även, och ibland enbart, för svagsimmande arter som gädda och abborre. Dessa arter är i huvudsak stationära och saknar naturligt behov av långväga vandring uppströms i vattendrag på det sätt som exempelvis lax och öring har. Att dimensionera fiskpassager för svagsimmande, icke-vandrande arter riskerar därför att leda till mycket omfattande och kostsamma åtgärder, med betydande påverkan på vattenkraftens produktion och reglerförmåga – utan att den ekologiska nyttan står i proportion till ingreppen. Det är viktigt att miljöinsatser görs där de får störst nytta, inte minst för den biologiska mångfalden där vi vet att vissa bestånd av öring och lax är hotade. Att lägga ökat fokus på dessa arter och betydligt mindre på arter som exempelvis gädda och abborre skulle göra att fler åtgärder kan göras där de gör stor nytta.

De domar som kommit väcker frågor om hur tillämpningen av regelverket sker i praktiken och om proportionalitetsprincipen i miljöbalken tillämpas på ett ändamålsenligt sätt. Det finns en uppenbar risk att överambitiösa och biologiskt tveksamma krav i omprövningarna leder till minskad elproduktion, försämrade reglerförmåga och ökade kostnader – vilket i förlängningen försvårar elektrifieringen och klimatomställningen.

Mot denna bakgrund vill jag fråga klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari:

Hur säkerställer ministern och regeringen att krav inom vattenkraftens omprövningar, såsom anläggande av fiskvandringsvägar, utformas på ett proportionerligt och vetenskapligt välgrundat sätt och att hänsyn till svagsimmande, icke-vandrande arter som gädda och abborre inte leder till

orimliga åtgärder med begränsad miljönytta men med stor negativ påverkan på vattenkraftens funktion i elsystemet?

.....

Rickard Nordin (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren